

ПЛАТФОРМА 4. СИНЕРГІЯ ОСВІТИ, НАУКИ ТА БІЗНЕСУ ДЛЯ ФІНАНСУВАННЯ РОЗВИТКУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

УДК 336.7; 37.07

О. Любіч, Г. Бортніков

alyubich@ukr.net, gbgood@ukr.net

ДННУ «Академія фінансового управління», Київ

ЗАПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ З ВИВЧЕННЯ СТАЛИХ ФІНАНСІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стале фінансування може допомогти скерувати світову економіку до сталого розвитку та прискорити необхідні зміни. Фінансовий сектор відіграє важливу роль у спрямуванні інвестицій з суспільною місією. Курс «Сталі фінанси» розкриває створення впливу на клімат та соціальну сферу, управління ризиками сталого розвитку та отримання вигоди від можливостей сталого бізнесу. Слухачів ознайомлюють із професійними стандартами, нормативними вимогами та технічними аспектами сталого фінансування. Курс спрямований на те, щоб дати професіоналам можливість інтегрувати аспекти сталого фінансування у свою роботу за допомогою нових знань та інструментів для консультування клієнтів і ділових партнерів. Курс не вимагає жодних попередніх знань про стійке фінансування чи фінанси.

Курс призначений для широкого кола фахівців у приватному та державному секторах: формується системне уявлення про те, як стійкі фінансові стратегії, такі як ефективне інвестування та розкриття інформації щодо сталого розвитку, можуть мінімізувати організаційний ризик, створити довгострокову цінність бізнесу й покращити соціальні та екологічні наслідки, допомагає інтегрувати сталість у фінансову бізнес-модель для досягнення вищої прибутковості, корисне для організації з управління активами, фінансах або інвестиціях для спрямування потоків капіталу та доходів із метою прискорення переходу з низьким рівнем викидів до кращої економіки. Також курс корисний державним службовцям, які покликані сприяти сталим фінансовим ініціативам.

Різновиди навчальних програм: вступний курс, основи сталих фінансів, тижневі та кількомісячні курси. Переважно пропонується дистанційне навчання, та допоміжна – очна форма.

Курс «Сталі фінанси» Університету Кембриджу [6] розрахований на дистанційне навчання протягом 8 тижнів, із тижневими модулями. Він сертифікований Сертифікаційною службою CPD Сполученого Королівства та може бути застосований до осіб, які є членами або пов'язані з професійними організаціями Великобританії. Програма включає модулі:

Модуль 1. Вступ до сталого фінансування. Модуль 2. Спрямування капіталу для сталого майбутнього. Модуль 3. Стратегії, які працюють для сталого фінансування. Модуль 4. Ризик і дохідність. Модуль 5. Стійкі фінансові рішення. Модуль 6. Роль державного сектору в сталому фінансуванні. Модуль 7. Тенденції та інновації у сталих фінансах. Модуль 8. Створення впливу (план дій).

Онлайн-курс Франкфуртської школи менеджменту та фінансів розрахований на експертів та професіоналів, у тому числі банкірів, фінансових консультантів, керуючих активами, ризик-менеджерів, а також усіх спеціалістів фінансової галузі, які цікавляться темою сталого фінансування. Курс починається з опису концепції сталого розвитку та глобальних ініціатив щодо зміни клімату. Далі учасники ознайомлюються з фінансовою системою, зацікавленими сторонами та їх взаємодією в стимулюванні змін до сталої фінансової системи.

Після цього широкого вступу курс зосереджується на учасниках сталих фінансів, пояснюється важливість регулювання та політики для сталого фінансування. Розкриваються стратегія фінансових установ, оцінка ризиків, наслідків і можливостей крізь призму сталого фінансування. Три різні інституційні точки зору щодо сталого фінансування, а саме: банківський бізнес, інституційні інвестори та страхування. Курс завершується поглядом на поточну ситуацію сталого фінансування. Дистанційна форма може бути доповнена аудиторним компонентом. Слухач може забронювати онлайн-курс і аудиторний компонент окремо або у пакеті.

Структура курсу [2]: Розділ 1: Світ сталого розвитку. Розділ 3: Роль регулювання та політики. Розділ 5: Вплив через фінанси. Розділ 7: Банківська справа. Розділ 9: Страхування. Розділ 2: На шляху до стійкої фінансової системи. Розділ 4: Ризики сталого розвитку. Розділ 6: Стійкі фінансові можливості. Розділ 8: Інституційні інвестори. Розділ 10: Підбиття підсумків і прогноз.

Зміст цього курсу розроблено Центром співробітництва ЮНЕП із фінансування клімату та сталої енергетики (<https://fs-uner-centre.org/>). Центр є засобом стратегічного співробітництва між Франкфуртською школою та програмою ООН

з навколишнього середовища. Його бачення полягає в просуванні трансформації до стійкої економіки з низьким вмістом вуглецю та ресурсоефективної економіки шляхом залучення нових типів інвесторів, зокрема стимулювання фінансування чистої енергії приватним сектором. Центр є основним центром знань ЮНЕП щодо аспектів фінансування клімату.

Кожен розділ завершується онлайн-тестом, який складається з 10–15 запитань із варіантами відповідей. Лише після успішного проходження онлайн-тесту слухач отримає доступ до наступного розділу. Для більшості курсів матеріал для читання є основним навчальним матеріалом. Він містить основні поняття та принципи, застосовні до теми кожного розділу. Модулі доповнюються обов'язковими практичними завданнями.

Інститут корпоративних фінансів (The Corporate Finance Institute) є лідером у сфері фінансової освіти та пропонує кілька сертифікатів для професіоналів у фінансах. Курс включає сім модулів, які утворюють сертифікацію [1]. Інвестування з дотриманням стандартів ESG розкривається з поясненням нових концепцій, як фактори ESG впливають на фінансову ефективність, як змоделювати їх у фінансову модель, як об'єктивно виміряти їхній вплив тощо. Кілька останніх модулів охоплюють облік парникових газів, вуглецеві ринки, управління людським капіталом та інші подібні концепції.

Сталі фінанси та інвестиції від Єльської школи менеджменту – це 6-тижнева програма для керівників і професіоналів на керівних посадах, які приймають рішення та визначають курс для своїх компаній чи організацій [5]. Курс найкраще підходить для банкірів, інвестиційних професіоналів, менеджерів активів. Він має стратегічний рівень, надаючи інструменти, концепції, механізми та процедури прийняття рішень, необхідні для сталого фінансування та інвестицій. Розглядаються такі теми, як стійкі інвестиційні стратегії та пов'язані з ними ризики, тенденції у стандартах ESG, показники й дані, ціноутворення активів, управління портфелем, показники та інвестиційні продукти тощо.

Курс включає 7 тем, вимагає 30–35 годин навчання та завершується отриманням сертифіката за результатами оцінювання.

П'ятиденна очна програма для вищих керівників Sustainable Finance в Оксфордському університеті надає вступ до сталого фінансування для професіоналів, котрі працюють у різних секторах. Програма Sustainable Finance Executive була запущена у 2016 р. та є головною програмою для керівників зі сталого фінансування в усьому світі. Вона залучає найкращих і найталановитіших нинішніх та майбутніх лідерів і надає унікальний особистий досвід, який озброює учасників знаннями, необхідними для проведення значної майбутньої роботи зі сталого фінансування та інвестицій.

Програма розроблена Oxford Sustainable Finance Group для професіоналів, які працюють у різних секторах, наприклад: керівники, що працюють у фінансових установах, яким потрібно зрозуміти, як сталий розвиток, навколишнє середовище та зміна клімату пов'язані з фінансами та інвестиціями; державні службовці, регулятори та керівники центральних банків, котрі працюють над розробленням політики, яка може сприяти розвитку сталого фінансування; співробітники екологічних організацій, що хотіли б допомогти глобальній фінансовій системі досягти кращих екологічних результатів; філантропи, які прагнуть орієнтуватися в темах сталого фінансування; довірені особи, котрі хочуть зрозуміти, як стабільне фінансування пов'язане з їхніми фідучіарними обов'язками.

Учасники програми критично розглядають системи та теорії сталого фінансування й інвестицій, такі як: активне володіння, вуглецева бульбашка, кліматичне фінансування, природоохоронне фінансування, розкриття інформації, відчуження, залучення, ESG, зелені банки, зелені облигації, екологічні контрольні показники та індекси, впливове інвестування, державно-приватне партнерство, звітність, відповідальне інвестування, екологічна таксономія тощо.

Роттердамська школа менеджменту Університету Еразма (RSM) у триденному курсі RSM «Сталі фінанси» розповідає про інструменти впровадження сталого розвитку та їх використання у фінансових рішеннях [4]. Курс розрахований на керівників вищої та середньої ланки у фінансовому секторі, які прагнуть розширити свої знання про стійкість, керуючих активів, банкірів та менеджерів з питань сталого розвитку.

Для системи вищої школи України доречно запровадити вступний курс зі сталих фінансів для студентів та спецкурс для магістрів і аспірантів.

Список літератури

1. Become an Environmental Social & Governance (ESG) Specialist. – Corporate Finance Institute. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/certifications/environmental-social-governance-specialist/>
2. Certified Expert in Sustainable Finance. URL: <https://execed.frankfurt-school.de/en/home/individuals/sustainability/expert-sustainable-finance>
3. Introduction to Sustainable Finance and Investments. Harvard University. URL: <https://pll.harvard.edu/course/introduction-sustainable-finance-and-investments?delta=0>
4. Sustainable Finance. URL: <https://www.rsm.nl/education/executive-education/short-courses/finance-and-accounting/sustainable-finance>
5. Sustainable Finance and Investment. – URL: <https://www.getsmarter.com/products/yale-som-executive-education-sustainable-finance-and-investment-online-program>
6. Sustainable Finance Executive Programme. URL: <https://www.smithschool.ox.ac.uk/course/sustainable-finance-executive-programme>
7. Sustainable Finance. University of Cambridge. – URL: <https://cisl-onlinecourses.getsmarter.com/>